

Metnander feerder.

Met elkaar verder.

FERKIEZINGSPROGRAMMA 2026

Publyksfersy (Bildts)

WAADHOEKE

FOORWOORD

Polityk is foor mij gyn doel op himsels. Dut werk doen ik omdat ik in mînsen loof en in wat wy metnander betekene kinne. Mînsen leve niet op hur sels, maar metnander. Dat gebeurt in húshouwing, dorp en wyk, op plakken wer't je nander kinne en teugenkomme.

In Waadhoeke sien je dat elke dâg. In 'e kerk, wer't mînsen naar nander omkike. Bij de foetbalklup, wer't jong en oud bijnander komme en frijwilligers foor bêst opslaan. Bij 't mezykkorps, wêr't je met nocht metnander oefene en dêrdeur bining hewwe. Dat is de 'mienskip'. Dêr lere wy foornander te sorgen. Dêr binne je thús.

Neffens mij dinkt Henri Bontenbal d'r ok soa over at ik sien hoe't hij dat beskriift in syn boek 'Het kan echt anders'. Hij laat sien dat 'n samenleving sterker wort at mînsen de ferbining met 'n ânder foele. Niet elk foor himsels, maar tegaar. Jongeloi kin min an 'n huus komme en sette ôf. De ouwereand kin niet 'n klainer huus fine. Soms binne se de mînsen om hur hine kwytraakt. Ferenings soeke na frijwilligers. Dat raakt mij. Want at 'e ferbining losraakt of minder wort, raakt dat ôns allegaar. Dan wort dat ene leuke toernooi niet meer organiseerd of kin ferening of dorpshuus niet meer bestaan.

Ik loof dat ider mîns telt. Niet om wat je doene of ferdiane maar om wie't je binne. Dêrom wil ik 'n gemeente die't dichtbij is. 'n Gemeente die't lústert, helpt wer't dat noarig is en wer't rúmte is foor inisjativen fan inweuners en ferenings. Gyn overhyd die't alles naar him toetrekt, maar een die't steun en fertrouwen geeft.

Ut die overtuging weg bin ik listtrekker foor CDA Waadhoeke. Ons waarden – foornander Sorge, ferantwoordlikhyd dele en goed omgaan met wat an ôns is toefertroud – sien ik elke dâg werom in ôns dorpen en 'e stâd. Dut ferkiezingsprogramma past dêrbij. 't Gaat over weunen, sorg, onderwijs en leefberens. Maar 't gaat fooral over metnander leve.

Met dut programma noad ik jou om metnander feerder te gaan. Met fertrouwen in nander en met oog foor 'e toekomst fan Waadhoeke.

Metnander feerder - met elkaar verder.

Marijn Kamerling, listtrekker CDA Waadhoeke

ONDERWIIS

't Onderwiis geeft kines en jongeloi kinnis en faardigheden met. Op skoal lere kines ok wie't se sels binne, hoe't se met ânderen omgaan en wat se doen kinne foor de samenleving. Foor CDA Waadhoeke is 't belangryk dat alle kines in 'e gemeente goed en inklússyf onderwiis krije kinne. Dat mot gebeure in gebouwen die't bij deuze tiid hore: fleksibel te brúkken en duurse in enerzjyferbrúk.

Wij Sorge foor 'n goeie brûg tussen skoal en werk, deur intênsive samenwerking met bedriven en skoalen. Soa krijt 'e jongereand útsicht op werk, kin de lokale ekonomy goed funksjonere en blyft 'e krapte an personeel soa klain mooglik.

SPORT

Sport is goed foor ôns fysike en mintale welwezen en ferbynt ôns metnander. Dêrom wil CDA Waadhoeke 't sporten foor elkeneen toeganklik en antreklik make. Wy doen dat ônder ândere met 't Sportpaspoort. Dat leert kines over welke sport hur past en wat hur aigen beweegfaardighyd en motifasy is. Ok worre de Sport- & Kulturfônsen groater, foor jeugd en groate mînsen. Feerder Sorge wy d'rfoor dat 'e openbare rúmte antreklik is om in te bewegen, bijfoorbeeld met goeie koier- en fytspâden en leuke sport- en speulfeldsys in 'e buurt.

Sportfelden ferfange wy 1-op-1, met maatwerk. Bij 't fernijen en onderhouwen fan sportfelden en sportakkemedasys Sorge wy foor ferduurseming.

TAAL & KULTUUR

Taal en kultuur bepale ôns identiteit. Dêr dinke wy goed om. Ons speerpunten foor 'n duursame Koornbeurs in 'e toekomst binne: kulturele weerde, samenwerke en sien wat finansjeel kin. Wy stimulare brede samenwerking tussen kulturele instellings en ôndersteune amateurferenings, en organisasys foor stâd- en streektalen. Ok steune wy projekten die't as doel hewwe dat 'e kerkorgels in Waadhoeke bespeuld blive.

LEEFBERENS

'n Feerkrachtige gemeenskap make wy metnander. CDA Waadhoeke ôndersteunt foorsienings die't d'r al binne en inisjativen die't 'e gemeenskap sterker make. Foor ôns is 't belangryk dat elk dorp of elke wyk 'n aigen plak hout wer't je nander teugenkomme kinne. D'r komt meer andacht foor 't onderhoud fan dorpsparken. Wy wille dat d'r meer sinten in 'e dorps- en wykfônsen komme, die't 'e mînsen dan in hur leefomgeving infestere kinne. Bij beweuners wort ônder andacht brocht dat se sels 't beheer fan foorsienings doen kinne ('Right to Challenge').

Foor 'n noflike en antreklike leefomgeving infestere wy op skoalen ok in leerprojekten over biodifersiteit. En wy sette ôns in foor 'n latere train in 't weekeand.

SORG & WELWEZEN

De ouwereand weunt langer thús. 't Is belangryk dat, at se 't noarig binne, steun en eventueel sorg krije. Dat kin fariëre fan 'n kursus fâlprefinsy, thússorg, dêgbesteding of 'respjtzorg' foor mantelsorgers. CDA Waadhoeke fynt 't belangryk dat 'e gemeente dat mooglik maakt. Wy sien met 'n skerp oog na 't tal aanbieders in 'e thússorg: kin 't oversichtliker en meer praktys? Bij de steun foor mantelsorgers sien wy fooral na de jonge mantelsorgers.

Ok húshouwings en kines hewwe tijden 'n steuntsy in 'e rûg noarig om heelndal metdoen te kinnen in 'e samenleving. Dêrom make wy 't Kindpakket groater. Ok sorge wy d'rfoor dat enerzycaches helpe kinne bij bijfoorbeeld enerzybesparing en 't anfragen fan subsidys foor enerzybesparende maatregels. Om met doen te kinnen, is lezen en skriwen ok belangryk. CDA Waadhoeke steunt inisjativen om mînsen te helpen die't niet (goed) leze en skrive kinne of hur digitaal niet (goed) rêde kinne, ok finansjeel.

Wy fine 't och soa belangryk dat soafeul mooglik mînsen werke. Dêrom kinne werkgevers die't mînsen annimme die't steun noarig hewwe, help krije. Fluchtelingen worre opfongen met gastfrijens en rechtfeerdigens. Kwaliteit, failigens en goeie begelaiding staan foorop, en foor de fluchtelingen en foor de mînsen die't in 'e buurt fan opfanglokasys weune.

WEUNE

't Ferlet fan húzzen is groat, ok in ôns gemeente. CDA Waadhoeke gaat d'r plat foor om húzzen te bouwen die't te betalen binne en passe bij 't soort fraag, ok al is dat 'n ingewikkelde útdaging. Wij sette in op aktyf grôndbelaid. De gemeente is dan sels aigner en/of ontwikkelder fan bougrond.

Meer húzzen bouwe gaat 't flugst at wy dat klain anpakke: 'n straatsy d'rbij in elk dorp of elke wyk. Ok 't toestaan fan flekshúzzen die 'n weunfergunning krije foor op syn mînst 15 jaar, kin gau ferlichting geve. Soa 'n perioade geeft rust en dúdlikens en draagt seker bij an 'n oplossing foor de húzzekrapte.

CDA Waadhoeke wil ok aigen initsjatieven as weuningsplitsing of 't bijbouwen fan 'n huus op aigen hiem, makliker make.

WERKE & MOBILITEIT

Ondernimmers út aigen buurt en streek binne 't hart fan ôns ekonomy. Wy wille hur meer kânsen geve bij anbestedings fan 'e gemeente. Ok de regeldruk mot minder. Beginners, kreätive makers en sirkulêre inisjativen geve wy de rúmte in bijfoorbeeld leegstaande skoalen. Dat is ok 'n plak foor ondernimmers die't in 'n bepaalde tiid fan 't jaar rúmte noarig hewwe.

Om de jongereand an 'e streek te binen en 'e ekonomy hier sterker te maken, sette wy 'n banebeurs op wer't bedriven en (mbo-)studenten nander fine kinne. Dêrbij is't belangryk dat je maklik op je werk komme kinne. CDA Waadhoeke wil missende skakels in 't netwerk fan fytspâden, soa as de Gernierswei, opfulle. Wer't dat noarig is, krije fyts- en looppâden 'n opwaardering. Bijfoorbeeld Skalsum-Boer, Wynaldum-Sexbierum en 't Laaisterpadsy. Ok sette wy ôns in foor toeganklik en effektyf openbaar ferfoer in 'e hele gemeente.

Wij sette in op doelmatig onderhoud fan diken, pâden en faarroetes en dat 't op 'e tiid deen wort. At je sien na de ferkeersfailigens het 't bermonderhoud meer andacht noarig. Goed deurdocht onderhoud wort kombineerd met 't fergroaten fan 'e biodifersiteit. In en om Franeker hine infestere wy meer in ferkeersfailigens deur 't sware ferkeer soa feul as mooglik út 't sintrum te houwen. Wy herstrukturere de infrastruktuur in en om Franeker om beter bereikber te wezen en meer groen te krijen.

LANDSKAP & LANDBOU

Landbou is belangryk foor ôns ekonomy en leefberens. CDA Waadhoeke wil tegaar met boeren werke an 'n toekomst wêr't se in boerken blive kinne. Met rúmte foor fernijing, ferduurseming en samenwerking. Landbou en natuur kin nander sterker make. Deur middel fan ônder ândere Agrarisch Collectief Waadrâne en Westergo werke wy tegaar met boeren an 't behouwen fan graidfeugels en 't beforderen fan biodifersiteit.

At d'r groate projekten binne, soa as de dykfersterking tussen Koehoal en 't Lauwersmeer, dinke wy d'rom dat d'r goeie inspraak is en dat 't belaid droegen wort. CDA Waadhoeke set him d'r foor in dat 't Natura 2000-gebied búttendyks blyft. Búttten dat make wy met boeren en dorpsbelangen belaid teugen leegstaan en ferinnieren fan frijkommende boereplaatsen.

DUURSEMENS & SIRKULERENS

Duursem belaid is 'n saak fan rintmeesterskap: wij wille 'n gesônde wereld deurgeve an kommende generasys. Dêr hoort bij dat wy grôndstoffen iderkeer op 'e nij brúkke: sirkulariteit. CDA Waadhoeke geeft bedriven en organisasys 'n doutsy in 'e rûg bij sirkulêre oplossings. Mooglik met subsidy.

Bij nijbou fan húzzen sette wy in op maatregels die't inspeule op 't ferânderende klimaat soa as wadi's: grippels foor 't tiidlik opfangen fan regenwater út sware boien. Wy wille fernijende oplossings foor wermtelevering ferkinne, ok met 'e inweuners fan ôns gemeente. Omdat de gemeente de ferantwoordelikhed het om wermte te leveren, hout die de rezy.

Feerder kike wy na de mooglikheden foor nije dorpsmôlns. Die binne belangryk foor enerzytransisy en sosjale bining. Ut die gedachte weg steune wy lokale enerzykoöperasys en inisjativen foor lokale enerzyopslag. Ok foor sonne-enerzy staan wy open, maar niet at dêr goeie boeregrônd foor brúkt wort. Wij binne teugen groatskalige projekten op fruchtbere landbougrônd. Dêr foor in 't plak sien wy na de mooglikheden foor 'n klainskalige kernreaktor. ('Small Modular Reactor', SMR) die't enerzy en restwêrmte levert.

Grônd die't op 'n plak in 'e gemeente ôfgroeven is, mot hier blive om brúkke te kinnen op ândere plakken wer't boud worre sil. Dat geeft fleksabiliteit en maakt risiko's as hogere prizen of 'n krapte, klainer. CDA Waadhoeke is d'r foor dat d'r aigen grônd beskikber is foor 't opslaan fan (bou)grônd.

Krekt as met enerzy motte wy ok súnning omgaan met water. CDA Waadhoeke maakt 't mooglik subsidys te krijen foor watersparende maatregels die't inweuners, bedriven of sportferenings nimme.

CDA Waadhoeke maakt him sorgen over 't maar deurgaan fan 't sakken fan 'e booiem. Dat tast 'e ekonomise sterkte en leefberens in ôns gemeente an. Met 'e boeren, inweuners en overheden wille wy insette op 'n evenwichtige anpak wat betreft failigens en 't behoud fan ôns landskap.

TOERISME

D'r bin 'n prot mooie dingen foor toeristen in ôns gebied. CDA Waadhoeke wil 't anbod nag beter ônder 'e andacht bringe, in Nederlând en in 't búttelând. Feerder wille wy fyts-, koier- en faarroetes koppele an 't Planetarium as UNESCO Werelderfgoed en an kûnst, (kultuur)history en an streekprodukten. Dêrnaast wille wy ok 't toeristys anbod dat d'r nou al is, groater make.

Op die menier wort 't foor toeristen antrekliker om hier langer te bliven. Se motte te plak kinne in klainskalige akkemedasys en op kemperplakken. Wy wille de toeristebelasting tebek strome late na de sektor sels, die't dêr sterker fan worre kin.

FINANSYS

CDA Waadhoeke staat foor deeglik finansjeel belaid. Ons ambisys passe bij wat finansjeel mooglik is. Wy infestere in gemeenskap, leefberens, failigens en in 'n duurseme toekomst fan ôns gemeente. Wy late de mînsen sien wer't hur belastingsinten hine gaan, met dúdlike útleeg over wêrom at ergens foor koazen is en wat dat kost. Dêrdeur wort 't fertrouwen groater.

DIENTFERLIENING

Wij staan foor 'n dienstbere gemeente, die lústert, metdinkt en hannelt in 't belang fan 'e inweuners. Kommunikasy is dúdlik: de gemeente sait wat-y doet en doet wat-y sait.

Bij digitale dienstferliening hoort ok persoanlik kontakt.

Bij 't maken fan belaid praat CDA Waadhoeke iderkeer met 'e mînsen over echte oplossings foor echte problemen. Niet alleen, maar met inset fan elk die't d'rbij an 'e tafel sit.

Waadhoeke het al 'n kinerburgemeester en 'n jongereand-raad. CDA Waadhoeke doet dêr 'n ouwereand-raad bij om ok de ouwere generasy heelndal an syn recht komme te laten.

OPENBARE ORDE EN FAILIGENS

Elkeneen wil him failig foele in aigen weunomgeving. 'n Doelmatige inset fan plisy en BOA's is een fan de dingen die't foorrang het in 't gemeentlik belaid. Dêrdeur is d'r goeie leefberens en ferkeersfailigens en wort probeerd overlaster teugen te gaan. Wy steune inisjativen as Buurt-WhatsApp-groepen en ândere menieren fan buurtprefînsy.

Foor ôfbraak fan demokrasy en organiseerde misdaad is gyn plak in Waadhoeke. Tegaar met ônder meer plisy en justisy pakke wy dat goed an.